

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. บทนำ

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่สนับสนุนเกี่ยวกับการส่งเสริมการส่งออก ขยายตลาดสินค้าและธุรกิจบริการของไทย พัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและธุรกิจบริการส่งออก ให้บริการ ข้อมูลการค้า และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในตลาดโลก เพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออกและ ปริมาณการส่งออกของประเทศไทยรวมถึงขยายตลาดสินค้าและธุรกิจบริการของไทยโดยมีการจัดงานแสดงสินค้า ทั้งในและต่างประเทศ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สินค้าและธุรกิจบริการของไทย รวมถึงการเปิดโอกาสทางธุรกิจให้แก่ ผู้ประกอบการไทยโดยการจัดกิจกรรมจับคู่เจรจาทางธุรกิจ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกันการทุจริต เนื่องจากการกิจหลักของกรมฯ จะต้องดำเนินการสนับสนุนผู้ประกอบการ เกี่ยวกับการส่งเสริมการส่งออก ขยายตลาดสินค้าและธุรกิจบริการของไทย ซึ่งมีผู้ประกอบการเป็นจำนวนมาก ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่กรมฯ จัดขึ้นเพื่อขยายตลาดและหาโอกาสทางธุรกิจ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ กรมฯ ได้รับการกำหนดให้ประเมินความเสี่ยงในด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต และจากการพิจารณาคัดเลือก กระบวนการด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของกรม เพื่อจัดทำแผนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เมื่อ วิเคราะห์จากโอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) จาก ๑๗ โครงการหรือกิจกรรมของกรมพบว่า การพิจารณาอนุญาตให้เข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศที่จัดโดยกรม มีระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการ ทุจริต (Risk Score) อยู่ในเกณฑ์สูง กรมจึงได้จัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงการทุจริต ในหัวข้อ “การพิจารณา อนุญาตให้เข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศที่จัดโดยกรม”

๒. หลักการและวัตถุประสงค์

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต สามารถลดโอกาสที่จะเกิดการทุจริตในการดำเนินการของหน่วยงาน โดยการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เป็นการป้องกันการทุจริตอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การ ดำเนินการของหน่วยงานมีความโปร่งใส เนื่องจากการจัดทำมาตรการในการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ที่วิเคราะห์จากโอกาสในการเกิดการทุจริต และผลกระทบจากการเกิดการทุจริต

๒.๑ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้เข้าใจจุดเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดการทุจริต
- ๒) ปรับปรุงกลไกการทำงาน เพื่อยับยั้งการทุจริต และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ
- ๓) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารราชการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม

ตรวจสอบได้

- ๔) เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย
- ๕) เพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตตามนโยบายภาครัฐ

๒.๒ นิยามความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประทุมิชอบ หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ของหน่วยงานในอนาคต

๒.๓ กรอบในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสให้แก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่าง ให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้า ในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้า ในอนาคต (Unknown Factor)

๒.๔ ประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติอนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๓. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ได้ทำการคัดเลือกกระบวนการพิจารณาอนุญาตให้เข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศที่จัดโดยกรม ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในการป้องกันและการลดโอกาสการทุจริต จากการปฏิบัติงาน (Operational Risk) โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยง และผลกระทบ (Impact) การวัดระดับความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น และดำเนินการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการระบุนายละเอียดยุทธศาสตร์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต ว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐานหรือ เป็นการพยากรณ์เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และพิจารณาความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง นำมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต เพื่อสร้างมาตรการในการป้องกันและลดโอกาสการทุจริตจากการปฏิบัติงาน

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

โครงการ.....การพิจารณาอนุญาตให้เข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศที่จัดโดยกรม.....
 ชื่อหน่วยงาน.....กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ.....ศปท.กระทรวง.....กระทรวงพาณิชย์.....
 ประเภทความเสี่ยงด้านที่.....๑. ความเสี่ยงการทุจริตด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ.....

การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. เกณฑ์โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood) โดยพิจารณาจากความเป็นไปที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้สูง (ร้อยละ ๑๐)
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นบางครั้ง (ร้อยละ ๕)
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
๑	เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้นเลย (ไม่เกิดขึ้นเลย)

๒. เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) โดยพิจารณาจากความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อหน่วยงาน	
๕	- เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล องค์การตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น - เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม
๔	- มีการร้องเรียนต่อสื่อมวลชน หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง - ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	- มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการปฏิบัติงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน - หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	- ปรากฏข่าวลือที่พาดพิงบุคคลภายในองค์กร มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวล มีการสอบถามข้อมูล
๑	แทบจะไม่มี

๓. เกณฑ์การวัดระดับความความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด	ผลกระทบ				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

การประเมินความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ชื่อ กระบวนการ/โครงการ การพิจารณาอนุญาตให้เข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศที่จัดโดยกรม

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นเสี่ยงการทุจริต	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๑	อนุมัติโครงการ	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	๑	๑	ต่ำ
๒	โอนเงิน สคต. และประสานเตรียมการด้านต่างๆ เช่น จอพื้นที่เข้างาน/ประชาสัมพันธ์ เชิญชวนผู้ซื้อ ผู้นำเข้า เยี่ยมชมคุณภาพประเทศไทย เป็นต้น	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	๑	๑	ต่ำ
๓	รับสมัครผู้เข้าร่วมงานผ่านระบบ drive.ditp.go.th	เจ้าหน้าที่อาจใช้ดุลพินิจในการเรียกเอกสารเพิ่มเติมจากผู้สมัครเข้าร่วมงานเพื่อประวิงเวลาในการตรวจสอบคุณสมบัติ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์ในการรับสมัคร	๓	๓	สูง
๔	การพิจารณาคัดเลือกบริษัทเข้าร่วมงาน	เจ้าหน้าที่อาจใช้ดุลพินิจในการพิจารณาคัดเลือกพวกพ้องหรือคนรู้จัก หรืออาจเรียกรับผลประโยชน์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้เข้าร่วมงาน	๓	๓	สูง
๕	อนุมัติรายชื่อผู้เข้าร่วมงาน	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	๑	๑	ต่ำ
๖	ประกาศผลและแจ้งผู้เข้าร่วมงาน	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	๑	๑	ต่ำ
๗	ประชุมเตรียมความพร้อมผู้เข้าร่วมงาน	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	๑	๑	ต่ำ
๘.	เข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ	เจ้าหน้าที่อาจใช้ดุลพินิจในการพิจารณาอนุญาตให้ผู้ประกอบการที่นำสินค้าไปแสดงไม่ตรงกับการสมัครเข้าร่วมงานได้ หรืออาจรับสินบน หรือเจ้าหน้าที่อาจไม่เข้มงวดในการพิจารณาตรวจสอบในพื้นที่จัดงานเท่าที่ควร	๓	๓	สูง
๙	สรุปและประเมินผลการจัดงานเสนอผู้บริหารกรม	ไม่มีประเด็นความเสี่ยง	๑	๑	ต่ำ

แบบสรุปรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

หน่วยงาน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

รอบที่ ๑ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อหน่วยงาน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

ด้านที่ ๑ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ

๑. ชื่อกระบวนการ การพิจารณาอนุญาตให้เข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศที่จัดโดยกรม

๒. รวมระยะเวลาดำเนินการตามคู่มือประชาชน.....-..... วัน

ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงและ รายละเอียดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง การทุจริต	รายละเอียด มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๑. รับสมัครผู้เข้าร่วมงานผ่านระบบ drive.ditp.go.th ในขั้นตอนการตรวจสอบเอกสาร - เจ้าหน้าที่อาจใช้ดุลพินิจในการเรียกเอกสาร เพิ่มเติมจากผู้สมัครเข้าร่วมงานเพื่อประวิงเวลาใน การตรวจสอบคุณสมบัติ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์ ในการรับสมัคร	๓ X ๓ สูง	๑.๑ การรับสมัครดำเนินการโดยการสมัครผ่านระบบกลางของกรม ๑.๒ มีขั้นตอนและรายการเอกสารประกอบการรับสมัครที่ ชัดเจน เพื่อลดการใช้ดุลพินิจ ๑.๓ มีระบบการติดตามการดำเนินการพิจารณาตามขั้นตอน ของเจ้าหน้าที่ ๑.๔ มีการจัดทำหลักเกณฑ์หรือคู่มือเผยแพร่ให้ประชาชน / ผู้ประกอบการ ทราบขั้นตอน / ระยะเวลา ในการดำเนินการ
๒. การพิจารณาคัดเลือกบริษัทเข้าร่วมงาน -เจ้าหน้าที่อาจใช้ดุลพินิจในการพิจารณาคัดเลือก พวกพ้องหรือคนรู้จัก หรืออาจเรียกรับผลประโยชน์ใน การพิจารณาคัดเลือกผู้เข้าร่วมงาน	๓ X ๓ สูง	๒.๑ จัดทำหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกผู้เข้าร่วมงานให้มี ความชัดเจนลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ๒.๒ ใช้ระบบเข้ามาช่วยในการคัดเลือกผู้ประกอบการเข้า ร่วมงาน
๓. เข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ - เจ้าหน้าที่อาจใช้ดุลพินิจในการพิจารณาอนุญาต ให้ผู้ประกอบการที่นำสินค้าไปแสดงไม่ตรงกับการ สมัครเข้าร่วมงานได้ หรืออาจรับสินบน หรือ เจ้าหน้าที่อาจไม่เข้มงวดในการพิจารณาตรวจสอบใน พื้นที่จัดงานเท่าที่ควร	๓ X ๓ สูง	๓.๑ จัดทำหลักเกณฑ์คู่มือการตรวจสอบและการพิจารณาให้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามเพื่อลดการใช้ดุลพินิจ ๓.๒ ฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ลดการใช้ดุลพินิจ ๓.๓ จัดการประชุมผู้เข้าร่วมงานก่อนการจัดงาน เพื่อชี้แจง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการเข้าร่วมงาน การนำ สินค้าไปจัดแสดงในงานและการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่

ลงชื่อ.....

(นางสาวณัฐยา สุจินดา)

(รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน)

ตำแหน่งอธิบดีกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ.....

วันที่ 22 เม.ย. 67